

Betydning for norske næringsdrivende:

Mini One Stop Shop

Fra nyttår trådte siste del av EUs merverdiavgiftsreform i kraft. Regelverket har betydning for norske næringsdrivende som nå må rapportere sin omsetning av digitale tjenester til private kunder i EU gjennom portalen Mini One Stop Shop (MOSS).

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Maj Hines Grape
NHO

Fra 1. januar 2015 er stedet for avgiftsberegning av elektroniske tjenester, kringkastingstjenester og telekommunikasjonstjenester i EU endret fra det landet hvor leverandøren er etablert, til landet hvor den private kunden er hjemmehørende.

EUs VAT-direktiv omfattes ikke av EØS-avtalen. For leveranser fra land utenfor EU til forbrukere i EU, har det helt fra 2003 vært plikt til registrering i EU. For disse leverandørene har de nye reglene betydning ved at omsetningen i EU nå skal registreres i en portal – Mini One Stop Shop – og at avgiftsberegningen skal skje iht. MVA-satsen i det landet der kunden er etablert. De nye reglene om endret leveringssted har også betydning innad i EU, der endringen innebærer et helt nytt prinsipp for stedet for avgiftsplikt. Dette gjelder blant annet norske bedrifter som er etablert i EU via egen juridisk enhet eller ved filial.

Omsetning av tjenester til privatmarkedet i EU

Reglene innebærer at norske næringsdrivende med omsetning i EU må beregne merverdiavgift (VAT) i det landet hvor den private kjøperen befinner seg, dvs. i utgangspunktet registrere seg og innrapportere til myndighetene i hvert enkelt land hvor de har omsetning. For å få dette til har EU-landene innført en forenklet rapporteringsordning – en «One Stop Shop», som innebærer at de næringsdrivende kan registrere sin omsetning av tjenester til privatmarkedet i EU samlet gjennom en portal. I første omgang er dette

etablert som en «Mini One Stop Shop» – MOSS som er begrenset til elektroniske tjenester, kringkastingstjenester og telekommunikasjonstjenester. På sikt er tanken at portalen kan utvides til annen type omsetning.

Ordning for EU-etablerte og ikke-EU-etablerte

Det er etablert en MOSS-registreringsordning for EU-etablerte virksomheter og en ordning for ikke-EU-registrerte og/eller etablerte. For leverandører med etablering eller fast driftssted i EU som følger ordningen for EU-etablerte virksomheter, vil MOSS-registrering måtte skje i det landet hvor faktisk etablering foreligger. Om det foreligger ulike faste driftsteder (ulike filialer i EU av f.eks. et norsk selskap), vil leverandøren kunne velge sted for MOSS-registrering. MOSS-rapportering omfatter bare leveranser over landegrensene. Innenlandsk omsetning skal fortsatt oppgis på ordinær MVA-oppgave i landet hvor leverandøren er VAT-registrert.

Skaper like konkurranseforhold

Bakgrunnen for de nye reglene er ønsket om å skape like konkurranseforhold mellom innenlands omsetning og import. Tidligere var selgers etableringssted avgjørende for hvilken MVA-sats som skulle benyttes ved omsetning i EU. Det førte til at land med lav avgiftssats tiltrakk seg svært mange registreringer, samtidig som avgiftsberegningen korresponderte dårlig med avgiftsnivået på stedet for faktisk forbruk. Denne fordelen er falt bort når fakturering av private kunder nå skal skje i henhold til MVA-satsen i det landet hvor kunden er hjemmehørende.

Myndighetene i det landet hvor leverandøren er MOSS-registrert, skal allokere beregnet merverdiavgift til det EU-landet hvor forbrukeren befinner seg. Kritikere av ordningen har påpekt at det i praksis er umulig å kontrollere at omsetningen rap-

porteres og at riktig VAT beregnes. Europakommisjonens svar på dette har vært at de forutsetter at seriøse bedrifter ønsker å innrette seg etter gjeldende regelverk.

Gjelder store og små

En annen innvending har vært at MOSS-registrering innebærer en stor byrde for små og mellomstore bedrifter med enkle regnskapsrutiner og -system, og at det derfor burde vært innført en beløpsgrense for hvilke transaksjoner som utløser plikt til rapportering i MOSS. Ordningen er imidlertid innført uten beløpsbegrensning, og registreringsplikten omfatter følgelig alle transaksjoner som gjelder omsetning av digitale tjenester til private kunder i EU. Leverandøren må nå kjenne til og registrere hvor den private kunden er hjemmehørende. Siden det ikke har foreligget noe krav om dette tidligere, og kjøp av de aktuelle tjenestene ofte skjer i form av registrering i forenklete skjemaer på nett, i applikasjoner og lignende, stilles det nå i praksis mye større krav til å ha kjennskap til både eksisterende og fremtidig kundemasse.

Siden 1. juli 2011 har utenlandske leverandører av elektroniske tjenester til privatmarkedet i Norge hatt en tilsvarende plikt til å registrere seg her og å beregne 25 % norsk merverdiavgift på denne omsetningen. For dette er det etablert en forenklet registreringsordning – «VOES» – med mange av de samme egenskapene som MOSS.

Oppsummert

Fra årsskiftet er det plikt til rapportering av elektroniske tjenester, kringkastingstjenester eller telekommunikasjonstjenester til private kunder i EU via MOSS-registrering i land hvor leverandøren ikke er allerede etablert eller har et fast driftssted.

- Reglene omfatter elektroniske tjenester, men ikke leveranser gjennom

- fysiske medium (bøker, tidsskrifter, programvare m.fl.)
- MOSS-ordningen omfatter ikke fradragføring av inngående merverdiavgift. Pådratt MVA i EU må fortsatt søkes refundert gjennom ordningen for ikke-etablerte virksomheter i 13. direktiv, dvs. søknad om refusjon til det enkelte medlemslandet hvor MVA-kostnaden er pådratt.

- Reglene for fakturainnhold og MVA-regelverket som sådan, inkludert rett til å føre bokettersyn, vil være landet hvor kunden er hjemmehørende

De nye reglene har betydning for leverandører av:

- Telekommunikasjonstjenester
- Radio- og tv-tjenester
- Programvare

- Data- og elektroniske spill over internett
- Tidsskrifter og publikasjoner over internett
- Musikk, video og streamingtjenester
- E-læringstjenester
- Sky-tjenester
- Formidlere/markedsplasser for distribusjon og formidling av elektroniske tjenester

Konserninterne tjenester kjøpt fra utlandet:

Etterberegning av toll og importmerverdiavgift

Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD) har nylig stadfestet flere vedtak om etterberegning av toll og importmerverdiavgift overfor norske datterselskapers betaling for kjøp av konserninterne tjenester fra morselskapet i utlandet. Det ble også ilagt tilleggsavgifter.

Artikkelen er forfattet av:

Advokat
Pål Valheim
Senior Manager EY

Betalingen ble ansett som delvis betaling for kjøp av importerte varer. Dette ble begrunnet med at det ikke var tilstrekkelig sannsynliggjort at enkelte tjenester faktisk ble mottatt av kjøper.

Bakgrunn

Ved kjøp av varer fra utlandet for import til Norge påløper det normalt importmerverdiavgift og for visse typer varer også toll. Importmerverdiavgift skal fastsettes på bakgrunn av varens tollverdi, jf. merverdiavgiftsloven § 4–11 (1). Det samme gjelder toll som skal beregnes på grunnlag av varers verdi og ikke ut fra antall, mengde eller vekt. Etter tolloven skal tollverdien på varer som hovedregel fastsettes på grunnlag av transaksjonsverdien, det vil si den prisen som faktisk er betalt eller skal

betales for varene ved salg for eksport til Norge, med visse justeringer for enkelte kjøp/kostnader som er særskilt nevnt i tolloven, § 7–10, jf §§ 7–17 og 7–18. I transaksjonsverdien skal den fullstendige betalingen som kjøperen gjør til selgeren for varene, inngå. Transaksjonsverdien skal også benyttes selv om det foreligger avhengighetsforhold, typisk konsernfellesskap, mellom den utenlandske selgeren og kjøperen/importøren, så lenge den avtalte prisen ikke er påvirket av avhengighetsforholdet (tollovens armlengdeprinsipp). Dersom vilkårene for å benytte transaksjonsverdien ikke er oppfylt, f.eks. fordi prisen er påvirket av avhengighetsforholdet eller at informasjon om prisen for varene helt eller delvis ikke er tilgjengelig, må tollverdien fastsettes på grunnlag av alternative metoder som er nærmere skissert i tolloven.

Kjøp av konserninterne tjenester

Det er ikke uvanlig at utenlandske selskaper innretter sin varesalgsvirksomhet på det norske markedet gjennom egne norske datterselskaper. Morselskapet selger da ofte varene for eksport til sitt norske datterselskap som på sin side videreselger varene til

norske kunder. Ved innfortollingen av varene til Norge, deklarerer og betaler datterselskapet merverdiavgift og eventuelt toll på grunnlag av transaksjonsverdien. Som dokumentasjon til tollvesenet, fremlegges normalt salgsfakturaen som morselskapet har utstedt til datterselselskapet.

For å kunne drive sin varesalgsvirksomhet i Norge, har datterselskapet behov for å få utført en rekke operasjonelle funksjoner. Dette vil eksempelvis gjelde funksjoner som ledelse, IT, markedsføring, juridiske vurderinger, HR og innkjøpsadministrasjon. Dette er funksjoner som datterselskapet kan få utført av egne ansatte. Et alternativ er å kjøpe inn enkelte eller en rekke av slike funksjoner fra eksterne tjenesteleverandører. I konsernforhold er det svært vanlig at datterselskapet kjøper inn slike funksjoner fra et av konsernselskapene, typisk morselskapet, som produserer tilsvarende funksjoner til alle konsernselskapene, herunder til seg selv. Ved at morselskapet produserer samme type funksjon/tjeneste til alle konsernselskapene, oppnås en stordriftsfordel som i mange tilfeller gjør tjenesteproduksjonen billigere enn